

အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ်

“အော်...ဧည့်သည်ဆိုလို့ဘယ်သူများလဲလို့...သူငယ်ချင်းတို့သားအဖကိုး...ဖုန်းမဆက်ဘာမဆက်နဲ့ ရုတ်တရက်ကြီး အိမ်ကိုလာလည်ကြတာ ဘာများအကြောင်းထူးရှိလို့တုန်း? ပြောပါဦး သူငယ်ချင်းရဲ့”

“ဒီလိုသူငယ်ချင်းရေ... ကိုယ့်သမီးက ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှာ မာစတာတန်းတက်နေတာလေ။ အခု မာစတာတန်းနောက်ဆုံးနှစ် Second Semester ဖြေပြီးလို့ စာတမ်းတင်ဖို့လုပ်နေတာ။ သူတင်မယ့် စာတမ်းထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခွန်စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအကြောင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းပါနေလို့ကွ... အဲဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး သိချင်တာလေးတွေမေးဖို့လာခဲ့တာလေ...အဲ့ဒီတော့ ကိုယ့်သမီး သိချင်တာလေး တွေဖြေပေးပါဦး...လိုအပ်တဲ့အချက်အလက်လေးတွေလဲ ကူညီပေးပါဦးဗျ”

“ဟာ ဒါမျိုးကတော့ စိတ်ပါလက်ပါနဲ့ကို ကူညီဦးမှာဗျ...ကိုင်း သမီး...ဘာ ဘယ်အကြောင်းအရာက စပြောပြရမလဲ...ပြောပါဦး”

“ဟုတ်ကဲ့ပါဘာ... မြန်မာနိုင်ငံရဲ့အခွန်စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာ အချို့ကို ဘာတို့ဌာနရဲ့ Website ကနေလည်း သမီးလေ့လာထားပါတယ်ရှင့်...ပထမဆုံး သမီး မေးချင် တာက အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာလဲ? ဆိုတဲ့မေးခွန်းပါ ဘာ”

အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်

“အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ အခွန်စနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ပြုပြင်ပြောင်း လဲဖို့ ဆောင်ရွက်တာကို ဆိုလိုတာပါသမီး... အခွန်စနစ် ဆိုတဲ့စကားရပ်ထဲမှာ အခွန်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲ သူတွေ၊ အခွန်ဝန်ထမ်းတွေ၊ အခွန်ထမ်းတွေ၊ အခွန်ဥပဒေတွေ၊ အခွန်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေ၊ အခွန်နဲ့ထိစပ်နေတဲ့သူတွေ အားလုံးပါဝင်တယ်သမီးရဲ့.....ဒါ့ကြောင့် အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ အခွန်ဌာနတစ်ခုတည်းက ဆောင်ရွက်နေလို့မရဘူး။ ကာလတိုအတွင်း ဆောင်ရွက်လို့လည်းမရဘူး။ ပြီးဆုံးမယ့်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်လို့မရဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အခွန်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ အစိုးရနဲ့ပြည်သူ စိတ်တူကိုယ်တူ ပူးပေါင်းလက်တွဲပြီး ခရီးစဉ်ကြီးတစ်ခုကို ရေရှည်မရပ်မနားလျှောက်လှမ်းနေတာကိုဆိုလိုတာပါလို့ဘဲ တင်စားပြီးပြောပါ ရစေ သမီးရေ...”

“သူငယ်ချင်းရှင်းပြမှပဲ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ တော်တော့ကို ပင်ပန်း ခက်ခဲလွန်းပြီး ကြီးလေးတဲ့တာဝန်ကြီးတစ်ရပ်ဆိုတာ ကိုယ်တော့ ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက် လိုက်တယ် သူငယ်ချင်းရာ... သမီးကလည်း သမီးသိချင်တာတွေ ဘာကို သေသေချာချာမေးပြီး မှတ်ထားနော်... ဒါမှ သမီးပြုစုနေတဲ့စာတမ်းမှာ အချက်အလက် အကြောင်းအရာတွေ တိတိကျကျ ရေးနိုင်မှာ...”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဖေဖေ... သမီးကို ဒုတိယမေးခွန်း ဆက်မေးခွင့်ပြုပါနော် ဘာ...”

“ကောင်းပါပြီ သမီးရယ်...မေးပါ...”

အခွန်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကိုဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့်အကြောင်းရင်းများ

“ဒီ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်ကို ဘာကြောင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရတယ် ဆိုတာကိုလည်း ရှင်းပြပေးပါဦး... ဘာ”

“အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ်ကြီးကို စတင်ခဲ့ရတဲ့အကြောင်းရင်းတွေကတော့ အများကြီး ရှိတာပေါ့သမီးရဲ့... အဲဒီအထဲက အဓိကကျတဲ့အချက် ၃ ချက်လောက်ကိုပဲ ဘာ ရွေးပြောသွားမယ် နော်... ပထမဆုံးအချက်ကတော့ အခွန်အကောက်ရငွေနဲ့ GDP လို့ခေါ်တဲ့ စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်လုပ်မှုနဲ့ ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး(Gross Domestic Product-GDP) ရဲ့ အချိုးက အလွန်အမင်း နိမ့်ကျနေခြင်း ဆိုတဲ့အချက်ဘဲပေါ့...”

“အခွန်နဲ့ GDP အချိုးနိမ့်ကျတာက အခွန်ဆိုင်ရာပြောင်းလဲရေးနဲ့ ဘယ်လိုများပတ်သက်နေတာလဲ ဘာ?”

“အခွန်စနစ် တစ်ခုကောင်းလား? မကောင်းဘူးလား? ဆိုတာကို တိုင်းပြည်တစ်ခုရဲ့ GDP မှာ အခွန် ကောက်ခံရရှိမှု ဘယ်လောက်ပါဝင်လဲဆိုတဲ့ အချိုးနဲ့တိုင်းတာကြတယ်လေ သမီးရဲ့... အခွန်နဲ့ GDP အချိုးနိမ့်ကျရင် ဒီနိုင်ငံကကျင့်သုံးတဲ့အခွန်စနစ်ဟာ မထိရောက်သေးဘူးလို့ သတ်မှတ်တယ်... အခွန် စနစ်မထိရောက်ရင် ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့ ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိဘူးလို့ သတ်မှတ်တယ်... မိသားစုတစ်ခုမှာ ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိရင်ဘာဖြစ်မလဲ? စားဝတ်နေရေးအတွက် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်သရွေ့ ပစ္စည်းကိုရောင်းချရမယ်... သူများဆီ ကချေးငှားရမယ်လေ... အဲဒီလိုပဲ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိရင် နိုင်ငံတော်အတွက် လိုအပ်တဲ့ အသုံးစရိတ်တွေသုံးနိုင်ဖို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့သယံဇာတတွေ ရောင်းချတာတို့ တခြားနိုင်ငံ/အဖွဲ့အစည်းတွေက ငွေချေးရတာတို့ ငွေစက္ကူတွေရိုက်ထုတ်ရတာတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမယ်... အဲဒီလိုဆောင်ရွက်တဲ့အတွက် ကြောင့်မို့ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာမယ်... တိုင်းပြည်လည်း ဆင်းရဲကြပ်တည်းမယ်... GDP မှာ အခွန်ပါဝင်တဲ့ အချိုးနိမ့်ကျလို့ ပေါ်ပေါက်လာမယ့် အခွန်မကောင်းတဲ့ အကျိုးဆက်တွေကို ပြည်သူတွေ ခံစားရမယ်လေ... ဒါကြောင့်... အခွန်နဲ့ GDP အချိုးနိမ့်ကျတာက အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ဖို့အဓိကအချက်တစ်ချက်အဖြစ်ပါဝင်တာလို့ ပြောတာပေါ့ သမီးရဲ့...”

“ဟုတ်ကဲ့ပါ ဘာ... အခွန်နဲ့ GDP အချိုးနိမ့်ကျတဲ့အချက်က အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက်ဖို့ အဓိကတွန်းအားပေးတဲ့အချက်တစ်ချက်ဆိုတာကို သမီးရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီးကို သဘောပေါက်သွားပါပြီရှင့်... နောက်အချက်တွေကိုလည်း ဆက်ရှင်းပြပေးပါဦး ဘာ”

“ဒုတိယအချက်ကတော့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကျယ်ပြန့်ရှုပ်ထွေးလာခြင်းပေါ့ သမီးရယ်... ဆိုရှယ် လစ်ခေတ်ကကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ စီးပွားရေးစနစ်က တံခါးပိတ်စီးပွားရေးစနစ်လေ... ဘာတို့ပြည်တွင်း အခွန်နဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊ အမြတ်ခွန်ဥပဒေတို့၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေတို့ဆိုတာ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်မှာ ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ ဥပဒေတွေ သမီးရဲ့...”

“တံခါးပိတ်စီးပွားရေးစနစ်နဲ့ အဲဒီအခွန်ဥပဒေတွေကတော့ အဆင်ပြေနေမှာပေါ့နော်ဘာ?... ”

“ဒါပေါ့..သမီးရဲ့။ ဖေဖေတို့ငယ်ငယ်တုန်းက သမီးတို့ဖိုးဖိုးတောင် အိမ်မှာလျှပ်စစ်မီးဖိုလေးတွေ ထုတ်လုပ် တဲ့လုပ်ငန်း လုပ်ဖူးသေးတယ်လေ... အဲဒီခေတ်က ကိုယ့်အိမ်တွင်းမှာ ကိုယ့်ဘာသာ ထုတ်မယ်။ ပြီးရင် မြို့ပေါ်အဓိကထားပြီးရောင်းမယ်။ ဒီလောက်ဘဲလေ။ Trading အဆင့်စီးပွားရေးလို့ဘဲ ပြောရမှာပေါ့... လုပ်ငန်းကြီးတွေဆိုတာမရှိသလောက်ဘဲ”

“ဟုတ်တယ်သမီး..ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်စီးပွားရေးအခြေအနေက သမီးဖေဖေပြောသလို သာမန်အရောင်း၊ အဝယ်လုပ်ငန်း အဆင့်လောက်ဘဲရှိကြတော့...အဲဒီခေတ်အခွန်ဥပဒေတွေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိတယ်

ဆိုပါတော့သမီးရယ်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းမှာ Market Economy ဆိုတဲ့ တံခါးဖွင့်စီးပွားရေး ဝါဒကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ အဲဒီလို တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးဝါဒကိုလည်း ပြောင်းလဲကျင့်သုံးလိုက် ရော ပြည်သူတွေဟာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို နိုင်ငံတကာနဲ့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်လာကြတယ်။ ဒါ့အပြင်... နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကလည်း တစ်နေ့ တစ်ခြား များပြားလာတယ်။ စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ပုံတွေက ကျယ်ပြန့်ရှုပ်ထွေးလာတယ်။ ဒါပေမယ့်... အခွန်ဥပဒေတွေက နိုင်ငံတကာအဆင့်နဲ့ စံမဝင်ဘူး.. သိပ်ကိုခေတ်နောက်ကျနေခဲ့တယ်။ ဒါ့ကြောင့်... စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကျယ်ပြန့်ရှုပ်ထွေး လာခြင်းကလည်း အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကိုဆောင်ရွက်ဖို့ တွန်းအားပေးတဲ့ အချက်တစ် ချက်ဖြစ်နေတာပေါ့ သမီးရယ်...”

“အော်...နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးစနစ်၊ အခွန်စနစ်တွေနဲ့ ကိုက်ညီစေဖို့ အမြတ်ခွန်ဥပဒေကို ဖျက်သိမ်း တာတို့၊ အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေနဲ့ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေလို အခွန်ဥပဒေ အမျိုးအစား အသစ်တွေ ပြဋ္ဌာန်းတာတို့၊ တည်ဆဲအခွန်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းတွေ ပြင်ဆင်တာတို့ကို လုပ်ရတာကိုး... စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေများလာတော့ အခွန်ထမ်းတွေ တိုးလာမှာပေါ့နော်..ဘာ”

“ဟုတ်တာပေါ့သမီးရဲ့... သမီးကဆက်စပ်ပြီးစဉ်းစားတတ်လိုက်တာ... သူငယ်ချင်းရေ.. မင်းရဲ့သမီး ကတော့အာဂဘဲကွာ...ကိုယ်ပြောမယ့်တတိယအချက်ကိုကြိုသိနေသလိုဘဲ...”

“မင်းရှင်းပြတော့မှဘဲ... အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေက တစ်ခုနဲ့တစ်ခုချိတ်ဆက်နေတာကို ပိုပြီးမြင်လာတာကွ... တတိယအချက်ကို ဆက်ရှင်းပါဦး... သူငယ်ချင်းရ။”

“အခုဆက်ပြောမယ့် တတိယအချက်ကတော့ ရှေ့ကပြောခဲ့တဲ့အချက်တွေနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဟုတ်တယ်... သမီးပြောခဲ့သလို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေများလာတော့ အခွန်ထမ်းတွေ တိုးလာတယ်... ဒါ့အပြင် အခွန်ထမ်းတွေရဲ့အခန်းကဏ္ဍဘက်ကိုကြည့်ရင် အများစုက စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသိ ပညာတွေတိုးလာတယ်... နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံတွေရှိလာတယ်။ အဲလိုအခွန်ထမ်းတွေဘက်က တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပေမယ့် အခွန်ရုံးဘက်က အခွန်စည်းကြပ်တဲ့စနစ်နဲ့ကိုက်ညီတဲ့ ဝန်ထမ်းဦးရေကို အချိုးကျလိုက်မတိုးနိုင်ဘူး... အခွန်စည်းကြပ်တဲ့စနစ်ကိုလည်း ပြောင်းလဲမှုမလုပ်ခဲ့ဘူးဆိုတော့... လုပ်ငန်းတွေနှောင့်နှေးလာတယ်။ ဆိုလိုတာက ဘာတို့အခွန်ရုံးကကျင့်သုံးနေတဲ့ အခွန်ရုံးကစည်းကြပ် တဲ့စနစ် (Official Assessment System-OAS) ဆိုတာက အခွန်ထမ်းတိုင်းကိုစာရင်းစစ်ရတဲ့စနစ် လေ... နေ့စဉ်နဲ့အမျှ အခွန်ထမ်းဦးရေ တိုးနေတာကို အခွန်ရုံးဘက်က ဝန်ထမ်းအင်အားလိုက်မတိုး နိုင်ရင် အခွန်စည်းကြပ်မှုကို ဘယ်လိုဆက်ဆောင်ရွက်ကြမလဲ? အခုပြောခဲ့သလို... ရှိနေတဲ့အခွန်ဝန်ထမ်း ဦးရေနဲ့ အခွန်စည်းကြပ်တဲ့စနစ် လိုက်ဖက်ညီမှုမရှိတာက အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆောင်ရွက် ရတဲ့ တတိယမြောက်အကြောင်းရင်းပေါ့သမီးရယ်...”

“သမီးသဘောပေါက်ပြီဘာ...ဒီလိုအကြောင်းတွေကြောင့် အခွန်စည်းကြပ်တဲ့တာဝန်ကို အခွန်ထမ်း တွေကို တာဝန်ယူစေတဲ့ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင်စည်းကြပ်တဲ့စနစ် (Self Assessment System-SAS) ကို ပြောင်းလိုက်တာပေါ့နော်... SAS စနစ်မှာတော့ အခွန်ထမ်းတွေကို အခွန်ရုံးက စာရင်းမစစ်တော့ ဘူးပေါ့”

“ဖေဖေတို့ ကုမ္ပဏီ SAS စနစ်ကိုစပြောင်းရတော့မယ်ဆိုတုန်းက ဖေဖေကိုယ်တိုင်ကို သမီးအခုပြော သလို ထင်ခဲ့မိသေးတာ... Stakeholder Meeting ခေါ်ပြီးရှင်းပြတော့မှ ကုမ္ပဏီတွေက တင်ပြထား တဲ့စာရင်းတွေကို ကွန်ပျူတာထဲမှတ်တမ်းတင်ထားပြီး စံသတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့အညီ ရွေးချယ်စာရင်း စစ်ဆေးမယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်တာသမီးရဲ့...”

“ဟုတ်တယ်သမီးရေ... အဲဒီမှာလည်းသတ်မှတ်ချက်တွေရှိသေးတယ်... စာရင်းစစ်အဖွဲ့က သူစစ်ချင် တဲ့ကုမ္ပဏီ/လုပ်ငန်းကိုရွေးပြီးစစ်ခွင့်မရှိဘူး... တာဝန်ကျတဲ့ကုမ္ပဏီ/လုပ်ငန်းကိုဘဲ စစ်ရတာလေ... ဘက်လိုက်မှုမရှိအောင်၊ အဂတိတရားကင်းရှင်းအောင် စီမံထားတဲ့အစီအစဉ်တွေပေါ့။”

ဆောင်ရွက်နေသည့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်များ

“ဒီလို အခွန်စာရင်းစစ်ဆေးတဲ့နေရာမှာတောင် စနစ်တကျအစီအစဉ်တွေရှိနေရင်... အခွန်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်ကိုလည်း စီမံချက်တွေချမှတ်ပြီးဆောင်ရွက်ထားမယ်ဆိုတာ သမီးယုံ ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းလေးလည်း အကျဉ်းချုပ်လေးရှင်းပြပေးပါဦးနော်ဘာ...”

“ကောင်းပါပြီသမီးရယ်... ဘာရှင်းပြပါမယ်။ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနရဲ့ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ စဆောင်ရွက်ခဲ့တာသမီးရဲ့... ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ်ကို အဆင့် (၃) ဆင့်နဲ့ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားတယ်လေ... ၂၀၁၂ ကနေ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ ပထမအဆင့်၊ ၂၀၁၇ ကနေ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အထိ ဒုတိယအဆင့်၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်လွန်ကာလကို တတိယအဆင့်ဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားတာပေါ့...”

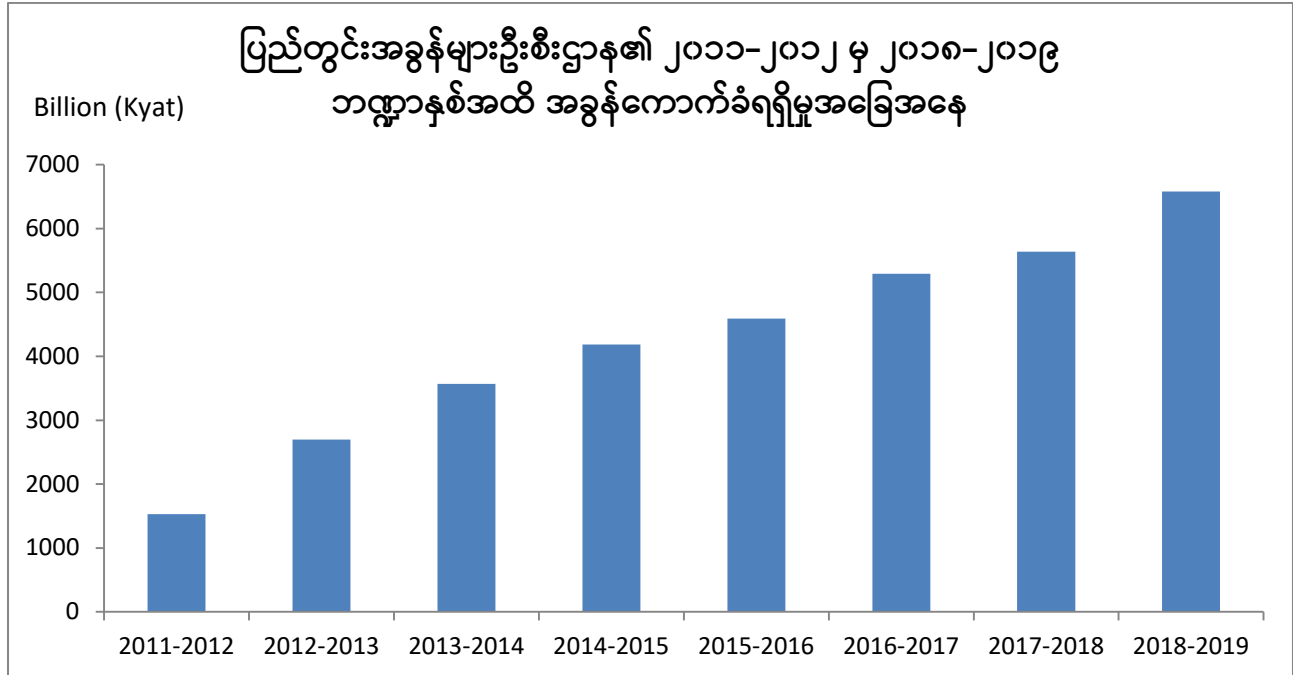
“ဒါဆို... အခုသမီးတို့က အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ် ဒုတိယအဆင့်ကို လျှောက်လှမ်း နေကြတာပေါ့...”

“မှန်တာပေါ့သမီးရယ်... ဘာတို့ဌာနမှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ်အစကနေ ခုချိန်ထိပြီးစီးခဲ့တဲ့ စီမံချက်က (၃)ခုရှိတယ်... အဲဒါတွေက အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာအခွန်ရုံးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ အလယ်အလတ်အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာအခွန်ရုံး(၁)ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်နဲ့ အခွန်ဆိုင်ရာကြီးကြပ်ရေး နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်တွေဘဲသမီး... လက်ရှိဆောင်ရွက်နေဆဲစီမံချက်လုပ်ငန်း တွေကတော့ မူဝါဒဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့်နည်းပညာပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ ဥပဒေရေးရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ ဗဟိုအချက်အလက်စစ်ထည့်သွင်း ရေးလုပ်ငန်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ ဗဟိုအခွန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စီမံချက်၊ ပြောင်းလဲမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ လူ့စွမ်းအားရင်းမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်၊ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင်စည်းကြပ်သည့်စနစ်တိုးချဲ့ရေးပြုပြင်ပြောင်း လဲရေးစီမံချက်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအခြေခံ၍ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့်အရေးယူခြင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးစီမံချက်နဲ့ စီမံချက်ရေးဆွဲကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်ဆိုပြီး (၁၀) ခုရှိတယ်... သမီးရဲ့”

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ်၏ အောင်မြင်မှုမှတ်တိုင်များ

“သူငယ်ချင်းတို့ဌာနက ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းတွေအများကြီး လုပ်နေရတာကိုး... ကိုယ့်သမီးမေးခဲ့တာတွေလည်း အတော်စုံသွားပြီဆိုတော့... နောက်ဆုံးတစ်ချက်အနေနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခရီးစဉ် သက်တမ်း (၈) နှစ်အတွင်းမှာ ဌာနရခွဲတဲ့အောင်မြင်မှုလေးတွေအကြောင်းလည်းမျှဝေပေးဖို့ တောင်းဆိုပါရစေ သူငယ်ချင်းရာ...”

“ပြောပြမှာပေါ့သူငယ်ချင်းရ... ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုစခွဲတဲ့နှစ်ကထက် အခွန်ကောက်ခံရရှိမှု ၄.၅ ဆ လောက်တိုးလာတယ်... အဲဒီလိုတိုးလာတဲ့အတွက် အခွန်နဲ့ GDP အချိုးတိုးတက်လာတယ်... ရုံးချုပ်ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း လုပ်ဆောင်ချက်အခြေပြုတဲ့ဖွဲ့စည်းပုံသို့ ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့တယ်... အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေလို၊ အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေလို ဥပဒေအမျိုးအစားအသစ်တွေ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့တယ်... SAS စနစ်ကျင့်သုံးတဲ့ရုံး (၂) ရုံးတည်ထောင်နိုင်ခဲ့တယ်... ဆက်လက်တိုးချဲ့ဖို့လည်းဆောင်ရွက်နေတယ်... IT နည်းပညာကိုလည်း ထိထိရောက်ရောက်တိုးမြှင့် အသုံးပြုနိုင်ဖို့အတွက် Data Center (၂) ခုကိုတပ်ဆင်နိုင်ခဲ့တယ်... အခုဆိုရင် ကုမ္ပဏီအခွန်ထမ်းတွေ အီလက်ထရောနစ်ငွေပေးချေမှု စနစ်နဲ့ အခွန်ဆောင်လို့ရနေပြီ... အခွန်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်တွေဖြန့်ဝေနိုင်ဖို့ Website ကိုလည်းတည်ဆောက်အသုံးပြုနိုင်ခဲ့တယ်... အခွန်ထမ်းတွေအတွက် အခွန်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုရုံးတွေ ဖွင့်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်... အခွန်ထမ်းဝန်ဆောင်မှုဗဟိုအဖွဲ့ကိုလည်း ဖွင့်ဖို့စီစဉ်နိုင်ခဲ့တယ်... သတင်းမီဒီယာတွေအတွက် ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ခဲ့တယ်... အခွန်ဥပဒေတစ်မျိုးတည်းအောက်မှာ SAS နဲ့ OAS စနစ် နှစ်မျိုးကိုတစ်ပြိုင်နက်တည်း အမှားအယွင်းနည်းနည်းနဲ့ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်တယ်... ပြောရရင်တော့ အများကြီးရှိတာပေါ့ကွာ... အခုကထင်သာ မြင်သာရှိတာကိုဘဲ ရွေးပြောလိုက်တာ။”

“ကိုင်း... သမီး... သမီးဘဘကိုဘာမေးစရာကျန်သေးလဲ? ပြည့်စုံပြီဆိုရင်တော့ ဖေဖေတို့ပြန်ကြ
ရအောင်လေ...”

“ပြည့်စုံသလောက်ရှိပါပြီဖေဖေ... ဘဘကိုလည်းကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင့်.. သမီးထပ်ပြီးမေးစရာပေါ်
လာရင်လည်း ဖုန်းဆက်ပြီးမေးခွင့်ပြုပါနော်ဘဘ...”

“မေးနိုင်ပါတယ်သမီးရာ...ဘဘဖြေပေးပါမယ်။ ဘဘဆီကိုမှမဟုတ်ပါဘူး.. အခွန်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်
မှုရုံးတွေကိုလည်းဖုန်းဆက်မေးလို့ ရပါတယ်သမီးရဲ့။”

“ဟုတ်ကဲ့ပါဘဘ.. သမီးတို့ကိုပြန်ခွင့်ပြုပါဦးရှင့်။”

“ကိုယ်တို့သားအဖမေးသမျှကို စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ဖြေပေးလို့တကယ့်ကိုကျေးဇူးတင်ပါတယ်... သွားပြီနော်
သူငယ်ချင်း...”

“ကောင်းပါပြီဗျာ။”

အဘိရူပ